

Cobertura informativa dels TN de la manifestació del 18 de febrer “Som una nació. Tenim el dret a decidir”

Crònica d'una censura política

1. Aplicar el silenci informatiu fins al darrer moment

Durant 3 setmanes els TN no van mencionar en cap moment la convocatòria de la manifestació, ni tan sols quan, de forma reiterada, ERC en feia esment en les seves compareixences públiques, fet que s'inicia quasi exactament a partir del pacte Mas-Zapatero. **La mateixa conferència de premsa convocada per la plataforma de les 600 entitats convocants (15 de febrer) no va merèixer cap menció als TN, i fins i tot TVC va decidir no enviar-hi cap equip!!**. Cal parlar de boicot?. Cal recordar que en aquest acte informatiu ja es denuncià el buit informatiu aplicat per TVC. El primer TN del mes de febrer que en parla és el del 17.

2. Desvinculació permanent del debat estatutari: una manifestació sense motiu?

A més, hi ha hagut una clara intervenció per deixar sense resposta una de les 6 preguntes bàsiques que ha de respondre qualsevol treball periodístic: “per què?”; lògicament la resposta del per què de la manifestació molesta a alguns. **Es practicà una política manifesta i permanent d'amagar el motiu central de la manifestació durant les setmanes prèvies i el mateix dia de la manifestació**, i en les poques ocasions que en parlaren es construí un discurs narratiu allunyat del debat de l'Estatut per desvincular-la de pas de la greu polèmica existent sobre el futur de l'Estatut des del propassat 21 de gener.

Cal anotar que **a les escassíssimes notícies publicades al web telenotícies.com** (surten el mateix contingut al catalunyainformacio.com) **durant el mes de gener --3 només-- sí que es parlava de la defensa del text aprovat al Parlament i la crítica a les retallades**: “demana que l'Estatut s'aprovi a Madrid tal com va sortir del Parlament” (12/01); “manifestació del 18 de febrer per un Estatut sense retallades” (16/01); o “s'ha criticat la rebaixa substancial del terme nació sorgida del pacte PSOE-CiU” (27/01). **Aquestes referències sobre el clar contingut polític de la manifestació, desapareixeran “curiosament” durant els dies 17 i 18 de febrer.**

No és fins el TN migdia del 19 de febrer que es fa la primera menció sobre la vinculació de la manifestació amb el debat estatutari; quan s'indica breument que els organitzadors volen que el resultat de la manifestació “es tingui en compte en la negociació” (no diuen però en què). I res més. **Hem d'esperar al TN vespre d'aquell diumenge --24h. més tard del final de la manifestació-- per a escoltar a TV3 la primera menció clara al motiu de la manifestació, mitjançant una curta menció a la defensa “d'un Estatut sense retallades”.**

El boicot informatiu del mes de febrer no va ser finalitzat fins el programa La Nit al Dia del 16 (l'endemà de la roda de premsa) amb una crònica sobre una reunió preparatòria de la manifestació, i sense cap protagonista polític. Però si ens centrem en els TN, **la primera informació apareguda al mes de febrer en relació a la manifestació va aparèixer just el dia anterior** (divendres 17) al TN migdia. L'única referència política va ser la menció que ERC hi havia donat suport, i que “la resta (de partits) han donat llibertat als seus militants”. Brevíssim i a més fals.

Al TN vespre de divendres 17, a poques hores de la manifestació, apareixen les primeres declaracions de polítics (Manuela de Madre, en contra del suport d'ERC a la manifestació; i Joan Puigcercós, parlant del PP, des de Madrid) vinculades a la convocatòria, juntament amb una menció sobre el que havia dit Piqué.

El TN migdia del 18 reiteren el discurs “no-polític”, parlant només sobre “el dret a decidir”, continuant desvinculant-lo del debat estatutari... Per tant, dret a decidir sobre què?. S'agafa una declaració contemporitzadora de Carod sobre la manifestació (en el sentit que no va contra ningú) a la qual segueix una de Montilla en la que en desautoritza la seva celebració.

3. Una manifestació sense imatges, una manifestació sense protagonistes

Finalment, arribem al TN Vespre del 18. Tot un manual de manipulació. Sí, va ser tema d'obertura i ocupà una part significativa del temps de l'informatiu... només faltaria!. Dit això, es constata el manteniment dels criteris polítics aplicats en les setmanes anteriors, amb l'agreujant que aquests significaren un tractament visual radicalment allunyat de l'aplicat en anteriors ocasions (veure apartat 6) que significà evitar que la ciutadania que veia TV3 es pogués fer una idea aproximada de la marea humana que es manifestà pel centre de Barcelona. Així com la censura de l'única formació parlamentària que estava al darrera de la seva convocatòria.

“desenes de milers de persones” que han sortit al carrer no se sap perquè

L'entrada del TN resumeix la intencionalitat de rebaixar la importància numèrica de la manifestació i la seva càrrega política: “desenes de milers de persones han reivindicat l'Estatut que va aprovar el Parlament de Catalunya”. Ah, ¿però passa alguna cosa amb l'Estatut?.

Des del plató es parla només de milers de persones i no és fins a la connexió en directe que finalment es donen les xifres de l'organització, a les quals es contraposen permanentment les de la Guàrdia Urbana. Cal afegir que la dinàmica de rebaixar xifres afectà fins i tot les que oferí la mateixa organització. Al llarg dels següents dies s'arribà a afirmar que la xifra d'1 milió havia estat rebaixada per aquests a 700.000. Qui ho va dir??

Evitar panoràmiques, abús de plànols curts, i instrumentalització de la foscor

L'única, solitària imatge presa des d'una certa alçada, durà 3 escassíssims segons de cronòmetre, i va ser presa des d'una terrassa de la Gran Via enfocant només la part de la manifestació que hi passava per sota. No s'oferí cap perspectiva des de la qual l'espectador es pogués fer una idea aproximada de l'enorme gentada que hi havia, només es veia l'espai aproximat d'una illa de cases que limiten amb la Gran Via plena de gent. No s'aprofità cap espai privilegiat com algun dels edificis que donen a la plaça d'Espanya (fotos penjades al web d'ERC) o a Plaça de Catalunya que permetés oferir una àmplia perspectiva de la pancarta de capçalera i de la munió de gent que es manifestà darrera. **No s'oferiren imatges des d'un helicòpter, tant clàssiques en mobilitzacions multitudinàries a les grans ciutats. Les imatges que no eren preses a peu de carrer es gravaren a molt baixa altura, impeding sempre que es veiessin bones perspectives de la Gran Via o les places d'inici i final de la manifestació.** Tot molt ben calculat... per fer-ho malament. En els següents TN, fins i tot la brevíssima imatge de la terrassa de la Gran Via va desaparèixer.

Durant les no pas breus connexions en directe des de Plaça Catalunya, no es feu el més mínim esforç de realització per encabir-hi imatges editades de la manifestació. Així es traslladava a la ciutadania, durant temps i més temps d'antena, una Plaça Catalunya fosca i mig buida de gent, ja que la manifestació feia estona que havia finalitzat.

Els polítics, com són d'ERC, que no parlin

Trencant els criteris clàssics de cobertura informativa, **els dirigents de la força política que no només hi participava, sinó que n'era convocant, no sortiren fent cap declaració!**. Només s'esmentà la presència de dirigents d'ERC i breus imatges d'ells durant la manifestació; **ni tan sols es destacà la presència de mitja dotzena de consellers i conselleres del govern, entre ells el Conseller Primer.**

La declaració enregistrada durant la manifestació al president d'ERC, s'oferí més tard... al 3/24!!.. Les declaracions polítiques no arribaren fins a l'endemà... quan tots podien parlar en "condicions d'igualtat", és a dir fora de la multitudinària manifestació.

I per evitar segons quins comentaris de la ciutadania que s'hi sumà, no s'encabiren els tradicionals inserts de participants a grans manifestacions. Només s'oferí una breu declaració de la portaveu de la plataforma, sense càrrega política i només comentant l'ambient de la manifestació. Chapeau!!

4. De tant procurar no explicar res, s'acaba en contradiccions ridícules

Un exemple gràfic d'aquesta voluntat d'amagar tant la dimensió multitudinària de la manifestació com el seu evident contingut polític –i que provoca fins i tot greus contradiccions alhora de fabricar un discurs que no-expliqui les coses-- el trobem en l'única notícia penjada el 18 de febrer al telenotícies.com (o catalunyainformacio.com). El titular parla només de "desenes de milers de persones" i el primer paràgraf ja ho rebaixa a "milers de persones". Tot i que en dos paràgrafs posteriors es qualifica la manifestació de "protesta"; però no és diu en contra de què, en cap de les dues mencions, la gent ha sortit al carrer. I no és fins al 6è. paràgraf del text que es diu, amb una timidesa angelical, que "la marxa ha volgut ser un crit d'ànim per evitar retallades al Congrés dels Diputats en l'Estatut que es va aprovar el 30 de setembre al Parlament"; i aquesta és l'única menció, en 42 línies, del motiu de la convocatòria. Un crit d'ànim? però no era una protesta? en què quedem?

5. Anteriors grans manifestacions: aquí sí que TVC es va implicar a fons

Si comparem el tracte informatiu d'aquesta manifestació amb d'altres de similars, el tractament demostra la intervenció política soferta en la del 18-F. Destaquem els elements que són radicalment diferents respecte aquesta.

Manifestació contra el PHN (per una nova cultura de l'aigua) 10 de març de 2002

1. A nivell d'**imatges**, s'utilitzaren com a entrada de la informació unes de molt potents **des d'una terrassa elevada d'un dels edificis que envolten Pça. de Catalunya**. Aquesta fou la imatge destacada en els 2 TN del dia.

2. La crònica també denotava complicitat amb la manifestació. **Sortiren expressions com “riuada humana”. La primera xifra de la manifestació que es mencionà correspongué a la facilitada pels organitzadors.**
3. **No s'amagà, sinó que es destacà el debat partidista que emmarcava la manifestació.** No només s'oferiren imatges dels polítics, sinó que **sortiren declaracions dels principals dirigents polítics presents.** En el cas del TN migdia (la manifestació se celebrà cap a les 12h.) sortiren Maragall, Llamazares, Carod-Rovira i Saura. Però al TN Vespre, l'únic català que es manté és en Maragall (sota l'excusa del polèmic capteniment previ del PSC-PSOE en relació al PHN). Així mateix, s'oferiren declaracions, a part, dels màxims dirigents del govern de CiU, criticada en aquesta manifestació (Artur Mas al migdia, i Jordi Pujol al vespre).

Manifestació contra la guerra a l'Iraq (15 de febrer de 2003)

1. Hi hagué **àmplia cobertura prèvia de la seva celebració.** El mateix TN migdia del dia en qüestió inclogué un ampli reportatge sobre la seva preparació
2. **TV3 va oferir un programa especial durant la manifestació** (no existia el 3/24) que començà ja des del seu inici. Comptà amb 3 punts d'enllaç per a entrades en directe. La programació especial començà a les 5 de la tarda i s'acabà sobre les 8, alternada amb altres programes.
3. A nivell d'imatges, **es comptà amb càmeres en helicòpter** (foren les imatges seleccionades per obrir el TN Vespre), **així com grues elevades i plataformes que oferiren continuadament imatges molt potents** de les perspectives de la capçalera i altres sectors de la manifestació.
4. **La crònica denotava una clara complicitat (to i comentaris) amb els motius de la manifestació, que foren explicitats en tot moment.**
5. Se subratllà en tot moment que es tractava d'una manifestació multitudinària. **S'arribà a afirmar que “és parla de milions”; i les xifres ofertes es donaren en aquest ordre: 1r. la dels organitzadors, 2n. les de l'Ajuntament de Barcelona (Guàrdia Urbana) i 3r. la de la delegació del govern espanyol.** És més, **el titular de la crònica del telenotícies.com afirmà que participaren més d'1,3 milions de persones, xifra molt propera a la dels organitzadors.**
6. No només s'oferiren imatges dels polítics, i es mencionaren els partits presents, sinó que **s'oferiren declaracions dels principals dirigents presents** (Artur Mas, Joan Clos, Josep A. Duran i Lleida, Pasqual Maragall, Josep Lluís Carod-Rovira i Joan Saura) a més de moltes declaracions de ciutadans.

Conclusions: greus responsabilitats polítiques i manca de professionalitat

Ja sigui per una decisió política d'amagar primer la convocatòria de la manifestació; ensenyar poc o gens imatges que donessin testimoni de l'assistència massiva de ciutadans; i finalment amagar la seva càrrega política quan ja no es podia ignorar-la, són tres elements gravíssims. Ja sigui per greu incompetència professional de la direcció alhora d'avaluar la seva importància; ja sigui per directa decisió política de censurar-la; o ja sigui per una combinació de totes dues coses, **la responsabilitat de la direcció d'informatius en primera instància, i de la direcció general de la CCRTV és evident;** i no pot ser extensible a responsables de menor rang dels serveis informatius. Ningú no es pot creure que Jaume Masdeu ha pres tantes decisions durant tants dies sense tenir o ordres, o cobertura, o les dues coses, des de dalt.

TV3 ha incomplet conscientment i reiteradament amb el seu mandat d'informar de fets claus de l'actualitat del país. Aquí TV3 no va actuar de televisió nacional de Catalunya, de la gran televisió pública d'un país, sinó com una televisió provinciana i tutelada partidísticament. No parlem de greus errors, parlem d'una cosa pitjor.

Fa un any, en motiu de la manipulació en favor del sí protagonitzada per TV3 (recordem els microreportatges als TN sobre el Tractat Constitucional Europeu) ERC va ensenyar la targeta groga a la direcció de la CCRTV. Què toca fer ara?

Possibles excuses

A. Molt de temps emprat als TN

Si sumem el temps total que entre el 17 i el 19 de febrer va ocupar el tema de la manifestació als informatius de TV3, ens dona una xifra no pas menor. Però el tema no és de quantitat, sinó de qualitat: què i com s'explicà; ni tan sols serveix d'excusa subratllar que va ser primera notícia de diversos TN.. Amb quina altra notícia pensaven obrir aquell cap de setmana?.

Un contraexemple --gairebé freak-- de com, quan volen, t'ho expliquen tot d'un tema sense cap interès per a una televisió que es reivindica com a nacional catalana: el TN migdia del 19 oferí una peça llarga --més d'un minut- en la que s'informava de la detenció d'uns xofers d'un autocar, a Andalusia!, per alcoholèmia (ep! no parlem d'un sinistre perquè no havia patit pas cap accident). I aquí sí s'explicà amb tots els detalls com i perquè va actuar-hi la Guàrdia Civil (i no, no parlem de Canal Sur).

B. TV3 no "convoca" manifestacions

Això no només no és cert (ja n'ha informat i molt més en d'altres ocasions que hem analitzat) sinó que TVC ha protagonitzat capítols directament vergonyants com l'àmplia difusió de l'acte que organitzaren el grupet dels "Ciutadans de Catalunya" al Teatre Tívoli fa uns dies.